

ROLUL JOCULUI ÎN DEZVOLTAREA COPILULUI ȘCOLAR ȘI PREȘCOLAR

Studiu de specialitate

de **ODOROAGĂ ANI GEORGIANA**
Scoala Gimnazială „C.D.Aricescu”
Câmpulung Argeș

**MOTTO "Într-o oră de joc poți învăța mai mult despre o persoană decât într-un an de
conversație" PLATON**

Bazată pe experiența consistentă pe care activitatea la catedră mi-a demonstrat-o, în domeniul jocului didactic, în lucrarea de față îmi propun să realizez metode de abordare a acestora și să relievez importanța în stimularea gândirii a preșcolarilor și școlarii.

Jocul este un important instrument educațional ce contribuie la îmbunătățirea abilităților cognitive și la conștientizarea procesului cognitiv, în același timp ajutând copilul să facă față mai bine situațiilor emoționale și sociale. Experiența ludică este plăcută, captivantă și emoționantă, aprinzând astfel motivația și entuziasmul copiilor și servind ca fundație solidă a procesului de învățare profundă.

Jocurile și distracțiile sunt mai intense la vârstele copilăriei și tinereții. Știm cu toții că, copii de vârstă ante sau preșcolară se joacă tot timpul. Aceasta le conferă conduitelor lor multă flexibilitate și mai ales le dezvoltă imaginația și creativitatea; tot prin joc este exprimat și gradul de dezvoltare psihică.

Jocul presupune un plan, fixarea unui scop și fixarea anumitor reguli, ca în final să se poată realiza o anumită acțiune ce produce satisfacție. Prin joc se afirmă eul copilului, personalitatea sa. Adultul se afirmă prin intermediul activităților pe care le desfășoară, dar copilul nu are altă posibilitate de afirmare decât cea a jocului. Mai târziu, el se poate afirma și prin activitate școlară. Activitatea școlară se valorifică prin note, acestea se sumează în medii, rezultatul final al învățării fiind tardiv din punct de vedere al evaluării, pe când jocul se consumă ca activitate creând bucuria și satisfacția acțiunii ce o cuprinde.

Pedagogia ne învață că jocul satisface în cel mai înalt grad nevoia de activitate a copilului, generată de trebuințe, dorințe, tendințe specifice copilului. De aceea, jocul constituie o formă de manifestare întâlnită la copiii tuturor popoarelor; din cele mai vechi timpuri, a fost, este și va rămâne tovarășul nedespărțit al copilăriei. Îmbrăcând forma jocului, activitatea este tot atât de necesară dezvoltării psihice și fizice a copilului, ca și lumina soarelui.

Jocul este una dintre activitățile prin care copilul învață să cunoască lumea reală. El influențează toate aspectele dezvoltării școlarii: percepția, memoria, gândirea, imaginația, sentimentele, interesele, voința.

Pentru învățământul primar, jocul didactic „este o specie de joc care îmbină armonios elementul instructiv și educativ cu elementul distractiv”, este „un tip de joc prin care învățătorul consolidează, precizează și verifică cunoștințele predate elevilor, le îmbogățește sfera de cunoștință”.

Jocul reprezintă un ansamblu de acțiuni și operațiuni care urmăresc obiective de pregătire intelectuală, tehnică, morală, fizică a copilului.

Jocul incorporat în activitatea didactică, elementul de joc imprimă acesteia un caracter mai viu și mai atrăgător, aduce varietate și o stare de bună dispoziție funcțională, de veselie și bucurie, de destindere, ceea ce previne apariția monotoniei și a plictisului, a oboselii.

Jocul didactic este un tip specific de activitate prin care învățătorul consolidează, precizează și chiar verifică cunoștințele elevilor, le îmbogățește sfera lor de cunoștințe, pune în valoare și le antrenează capacitățile creatoare ale acestora. Atunci când jocul este utilizat în procesul de

învățăământ, el dobândește funcții psihopedagogice semnificative, asigurând participarea activă a elevului lecției, sporind interesul de cunoaștere față de conținutul lecției.

Odată cu împlinirea vârstei de 6 ani, în viața copilului începe procesul de integrare în viața școlară, ca o necesitate obiectivă determinată de cerințele instruirii și dezvoltării sale multilaterale. De la această vârstă, o bună parte din timp este rezervată școlii, activității de învățare, care devine o preocupare majoră. În programul zilnic al elevului intervin schimbări impuse de ponderea pe care o are acum școala, schimbări care nu diminuează însă dorința lui de joc, jocul rămânând o problemă majoră în perioada copilăriei. Știm că jocul didactic reprezintă o metodă de învățăământ în care predomină acțiunea didactică simulată. Această acțiune valorifică la nivelul instrucției finalitățile adaptive de tip recreativ proprii activității umane, în general, în anumite momente ale evoluției sale ontogenice, în mod special.

Psihologia jocului evidențiază importanța activării acestei metode mai ales în învățăământul preșcolar și primar. Analiza sa permite cadrului didactic valorificarea principalelor cinci direcții de dezvoltare, orientate astfel:

- de la grupurile mici spre grupurile tot mai numeroase;
- de la grupurile instabile spre grupurile tot mai stabile;
- de la jocurile fără subiect spre cele cu subiect;
- de la șirul de episoade nelegate între ele spre jocul cu subiect și cu desfășurare sistematică;
- de la reflectarea vieții personale și a ambianței apropiate, la reflectarea evenimentelor vieții sociale'' (Elkonin).

În analiza jocurilor accentul trebuie pus pe introducerea unor procedee care să intensifice procesul de adaptare al copilului la viața de colectiv în grădiniță, la largirea relațiilor dintre copii prin munca în grupuri mici, în cadrul activității cu grupa întreaga prin stimularea colaborării între copiii unei echipe, constientizarea normelor de comportare, creșterea contribuției jocurilor în stimularea proceselor psihice complexe cu precădere a gândirii.

Dragostea de copii, încrederea în posibilitățile de afirmare ale fiecăruia în societate, util sîși și societății, daruire, modestie, cumpătate, răbdare, indulgență, model de comportare, afectivitate sunt calități ce se cer celui care preia stafeta de la casa dulcilor emoții.

Trebuie să ne uităm mult și adânc în ochii copilului. El ne învață adesea ce trebuie să facem și cum trebuie să lucrăm. El ne inspiră, ne fascinează, ne dă clipe minunate, ne conduce mai sigur, ne face să fim mai buni. La lumina cunoștințelor acumulate prin cultura veșnică, trebuie să ne croim calea proprie, calea sigură, prin iubirea de copii. Dragostea este o forță și o grație. Cel ce nu gîndește la alții și nu trăiește decât peste sine, probează o mare sărăcie sufletească, căci nu are nimic de dat. Totul dar, prin dezvoltarea sentimentelor altruiste și a energiei voluntare, prin zâmbet, suras și rîs, prin dragoste de semenii.

Bibliografie:

- Activități metodice în grădiniță, revista -Parintii-Nr.5/mai 2007;
Învățământul preșcolar, București, 1983;
Copilaria-fundament al personalității, București, 1997;
Psihopedagogia copilului, Reprograf, 2005.